

XXIII TAVALINE PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine Hs 33:7-9)

Lugemine prohvet Hesekieli raamatust:

Ja sina, inimesepoeg, sinu olen ma pannud Iisraeli soole vahimeheks. Kui sa kuuled sõna minu suust, siis sa pead neid hoiatama minu poolt. Kui ma ütlen õelale: “Õel, sa pead surema!”, sina aga ei räägi, et manitseda õelat pöörduma tema teelt, siis see õel küll sureb oma süü pärast, kuid tema verd ma küsin sinu käest. Aga kui sa manitsed õelat tema tee pärast, et ta sellelt pöörduks, tema aga ei pöördu oma teelt, siis ta sureb oma süü pärast ja sina oled päästnud oma hinge.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 95:1-2.6-7c.7d-9 R.7d.8a)

R: Kui te kuulete Issanda häält, ärge paadutage oma südant.

Tulgem, hõisakem Issanda ees,
rõkakem rõõmust oma päästekalju poole!
Tulgem tema palge ette tänamisega,
laulgem temale kiituselaule.

R:

Tulgem, kummardagem ja põlvitagem,
heitkem silmili Issanda, oma Looja palge ette.
Sest tema on meie Jumal ja meie tema karjamaa rahvas,
tema lambad, keda ta juhib oma parema käega.

R:

Täna, kui te kuulete tema häält, ärge paadutage oma südant,
nii nagu Meribas, nõnda kui Massa päeval kõrbes.
Seal teie esiisad kiusasid mind ja panid mind proovile,
kuigi nad olid näinud minu vägevaid tegusid.

R:

(Teine lugemine Ro 13:8-10)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast roomlastele:

Ärgu olgu teil ühtki muud võlga kellegi vastu kui ainult võlg üksteist armastada; sest kes armastab teist, on Seaduse täitnud. Sest käsk: “Sa ei tohi rikkuda abielu, sa ei tohi tappa, sa ei tohi varastada, sa ei tohi himustada”, ja mis tahes muu käsk on kokku võetud selles sõnas: “Armasta oma ligimest nagu iseennast!” Armastus ei tee ligimesele kurja. Nii on armastus Seaduse täitmine.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne Evangeeliumi 2Ko 5:19)

Halleluuja. Sest Jumal oli see, kes Kristuses maailma endaga ära lepitas, ega arvanud inimestele süüks nende eksimusi. Meie läbi on ta andnud neile ka lepitusesõna. Halleluuja.

(Evangeelium Mt 18:15-20)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist

Sel ajal ütles Jeesus oma jüngritele: “Kui su vend teeb pattu, siis mine ja noomi teda nelja silma all. Kui ta sind kuulda võtab, siis oled sa oma venna tagasi võitnud. Aga kui ta sind ei kuula, siis võta enesega veel üks või kaks, sest kahe või kolme tunnistaja suu läbi on kohtuasi kindel. Kui ta neidki ei kuula, siis ütle kogudusele. Ja kui ta isegi koguduse sõna ei kuula, siis olgu ta sulle nagu pagan ja tõlner!

Tõesti, ma ütlen teile: mis te iganes kinni seote maa peal, on seotud ka taevas, ja mis te iganes lahti päästate maa peal, on lahti päästetud ka taevas. Tõesti, taas ma ütlen teile: kui kaks teie seast on siin maa peal ühel meelel mingi asja suhtes, siis mida nad iganes paluvad, selle nad ka saavad minu Isa käest, kes on taevas. Sest kus kaks või kolm on minu nimel koos, seal olen mina nende keskel.”

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, ilmselt ei meeldi kellelegi, kui teda manitsetakse – või nagu keskaja kloostrites tavatseti öelda, talle “leviite loetakse”. See väljend viitas kolmandale Moosese Raamatule ehk Leevi raamatule, mis sisaldab rohkesti juuksekarva lõhkiajamiseni täpsustatud käitumisreegleid, mida siis munkadele ja nunnadele sageli ette loeti.

Siiski on manitsus ülimalt vajalik element nii kasvatuses kui inimestevahelises suhtlemises üleüldse. Esiteks on see hoiatus: kui sa käitud ka edaspidi nii nagu viimati, siis pead arvestama

tagajärgedega. Kui käitumine ei parane, siis järgneb viimane hoiatus ehk ähvardus, ja kui ka see ei mõju, siis ongi karistus käes. Võib aga uskuda, et karistus meeldib meile veel vähem kui manitsus. Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, manitsemine ei ole siiski võrreldav ühesuunalise tänavaga, nagu oleks manitsejal alati õigus. Kui Jumala neljas käsk kõlab: “Austa oma isa ja ema”, siis peab see panema ka vanemaid endalt küsima, kas neis ikka on üldse midagi, mille eest nende võsukesed saaksid neid austada? Juba üsna väikesed lapsed saavad aru, kui neid sunnitakse kasvatades käima oma vanemate sõnade, mitte nende tegude järgi, ja see tekitab lastes trotsi.

Omaette konfliktolukord tekib manitsedes venda või sõpra – see tähendab, endaga samal positsioonil olevat inimest; sest manitseja seab end automaatselt kõrgemale kui kui teine, võtab endale õiguse hoiatada ning siis ehk juba ka ähvardada ja karistada. Manitseja peab selles olukorras olema väga ettevaatlik, et tema näpunäited lähtuksid kõrgematest põhimõtetest kui tema ise – nendest põhimõtetest, millesse manitsetavgi tegelikult usub. Sest manitsust võidakse kasutada ka manipulatsioonina, mille abil üritatakse teist inimest sisuliselt orjastada.

Ausa hoiatuse eesmärk on tegelikult kaitsta inimest tema enda eest. Kui maises elus võib inimene oma kurjadest tegudest vahel tõesti karistusega pääseda, siis seda suurem karistus ootab teda Jumala kohtu ees ja igavikus.

Nii peab ka juhul, kui endal tuleb leviitide lugemist kuulata, isekesi küsida, kas manitsejal ei ole äkki mingeid tagamõtteid, mis on temale kasulikud ja mulle kahjulikud; samuti tuleb ka ise teist manitsedes hoolega jälgida, et me seaksime esikohale teise inimese hüve, mitte meie enda oma – näiteks võib väga ahvatlevalt magus maitsta see tundmus nagu me oleksime teist manitsedes eriti tublid ja jumalakartlikud.

Sest Jeesus on öelnud: “Või kuidas sa võid oma vennale öelda: “Lase ma tõmban pinnu sinu silmast välja!” ja vaata, sul endal on silmas palk? Sa silmakirjatseja, tõmba esmalt palk oma silmast välja, ja siis sa näed pindu oma venna silmast välja tõmmata!” (Mt 7:4-5)

Veel sajand tagasi oli manitsemine ja karistamine kasvatuse keskne osa; see oli suhteliselt tõhus ja kandis enamasti häid vilju, kuigi võis kohati olla ka julm. Tänapäeval aga näitab julmus siin oma teist nägu. Kasvatusteooriate pendel on hetkel liikunud teise äärmusse, kus manitseda ja karistada ei

tohi peaaegu enam üldse, tegemist olevat vaimse vägivalga ja ahistamisega. Kui aga vanemate ja õpetajate käed on seotud ja suud teibiga kinni kleebitud, teeb see noorele inimesele karuteene, seades ta olukorda, kus ta peab õppima vaid omaenda vigadest. Kahjuks aga ei õnnestu paljusid niisuguseid elukogemuse puudusest tehtud vigu enam parandada; need vead võivad kahjustada teisi määral, mida tegija ei oodanud, ning mõned vead võivad lõpetada tema enda maise elu enneaegselt või hävitada lootuse igavesele elule.

Armsad õed ja vennad, manitsemine kui selline kuulub suures osas just kasvatuse juurde. Seetõttu on ilmne, et suureks takistuseks Jumala rahuriigi tulekule on põlvkondadevaheline konflikt – see aga saab sageli alguse eluvõõrastest manitsustest, mis riivavad õiglustunnet. Vanemal pole alati õigus ainult sellepärast, et ta on vanem, nooremad jällegi ei tohi unustada Jumala neljanda käsu otsest sõnastust: austa oma isa ja ema, et sa kaua elaksid maa peal! Vanemate austamisel on otsene side omaenda saatusega.

Eks pea siis igaüks meistki ikka vahel peeglisse vaatama ja küsima, kas pole ma ise muutunud selle pagana ja tõlneri sarnaseks, kellel pole kohta Jumala koguduses? Aamen.